

VĽALIČAN

obecné noviny

Ročník I.

Číslo 4, december 1995

Cena: 3,- Sk

V čísle: * VIANOCE * Radostné Vianoce všetkým * ENCY '95 * Z histórie obce * Nový kamenný kríž * Ospravedlnenie * Spoločenská kronika * Škola informuje * Čo by mali vedieť občania o verejnom osvetlení * Rodáci Rodákom * Tichá noc * Vydarená premiéra FS ABOVČAN * Právne rady a informácie * Oznam obecného podniku VEPOS * Správa, ktorá nepoteší * Vianoce očami detí * Na silvestrovskú nôtu * Ťažká futbalová jeseň * Kto získa 1.000 Sk? * BLAHOŽELANIE *

VIANOCE

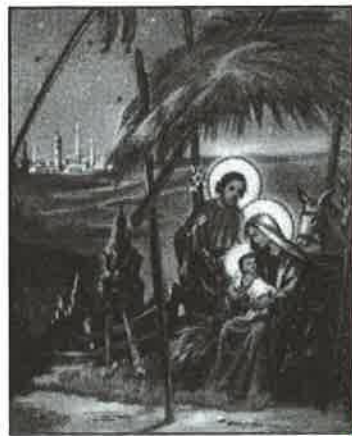

Vianoce sú predo dvermi, preto dvere otváraj a so svojou všetkou láskou, vrúcne si ich prlvítaj. Prišli v peknom bielom rúchu zďaleka, oznámiť nám príchod Božieho človeka.

Vianoce dnes prišli k nám, radosť do srdca vľaf chcú nám. Chcú, aby sme prestali bojovať a navzájom sa začali milovať.

Deti zvedavo hore-dole behajú, na darčeky od Ježiška čakajú. Čakajú, že pod stromčekom uvidia svoj dávny sen, aby láska všade vládla len.

Martina Majorošová, VIII. A trieda

blzkých. Vianoce nám možno nevyriešili naše problémy, ale dali nám a dávajú čosi krásne: vianočný pokoj v duši. "Pokoj ľuďom dobrej vôle", ako o tom hovoria anjeli. A práve preto i cez slzy sú Vianoce vždy krásne.

Veď ktorá zvesť na tomto svete je radostnejšia, ako zvesť o Božej láske, ktorá k nám prichádza? Nijaká ľudská situácia nemôže byť taká temná, že by ju neosvietilo, neožiarilo svetlo betlehemskej hviezdy. Nijaká samota už nie je takou zlou, keď cítime dotyk podanej ruky Božej.

Dobre počúvajme, čo nám hovorí Božie Dieťa v jasličkách: že to, čo zostáva konečnou hodnotou života, je láska a koľko sme z nej prijali a rozдали.

Že nie pýcha, ale ochota slúžiť je základom spokojného života.

Že nie násilie, ale dobrota srdca je najväčšou ľudskou silou.

Že nie krikľúnstvo rozhoduje, ale spokojné svedomie.

Že je zbytočné čakať, kým sa svet obráti, ale že je potrebné, aby sme sa sami obrátili.

Že by bolo pre nás márne, keby sa Ježiš tisíckrát narodil v Betleheme, a nenarodil sa v našej duši.

Prajem vám, aby sa vášho srdca dotklo posolstvo anjelov: "Nám sa dnes narodil brat, priateľ, záchranca, osloboditeľ od našej biedy a úbohosti.

Prajem vám všetkým, zdravým i chorým, spokojným i nespokojným, šťastným i ustaraným, vám všetkým prajem ozaj radostné Vianoce!

Váš duchovný otec

Radostné Vianoce všetkým

Želám vám všetkým radostné Vianoce!

Možno že toto moje želanie sa zdá niekomu príliš optimistické. Chápem. Nechcem nahovoriť tým z vás, čo máte trampoty, že ich nemáte, že nijaké ťažkosti nie sú. A nie som ani prorok, aby som vám dnes mohol oznámiť: zajtra bude všetko lepšie.

Mám vám však oznámiť radostnú zvesť, že nebeský Otec k nám prichádza vo svojom Synovi. Že Boh sa stal človekom, ktorý prežíval všetky naše trápenia i smrť. Že tento Boží Syn prišiel, aby nás prijal za svojich bratov a sestry. Že nijaké zlo, nijaká moc

tohoto sveta nás nemôže o toto bratstvo pripraviť.

Toto vám mám dnes zvestovať, a to je základ nezničiteľnej kresťanskej radosti. Lebo najdôležitejšie pre človeka je to, aby sa stal človekom, aby svoj život žil ako človek, to znamená ako brat a sestra Božieho Syna a nie ako živočích.

Každý z nás má z prežívania Vianoc svoje vlastné skúsenosti. Ako deti sme prežili šťastné Vianoce, vo vojne o hlade a v nebezpečenstve života, inokedy pri bohatšom stole, možno ako chorí v nemocnici alebo doma v kruhu svojich

ENCY '95

Okresný úrad životného prostredia, Regionálne kultúrne stredisko a Obecný úrad Valalíky usporiadali v stredu 29.11.1995 okresné kolo veľmi zaujímavej a významnej súťaže POZNAJ A CHRÁŇ v ROKU ENCY, pri príležitosti Roka ochrany európskej prírody vyhlásenej Radou Európy. Medzinárodná kampaň na ochranu európskej prírody, známa aj pod skratkou ENCY, bola po prvýkrát vyhlásená Radou Európy v roku 1970. Súťaž bola jednou z akcií, ktoré sa uskutočňujú v okrese Košice-vidiek, ako príspevok

k celoslovenskému programu ochrany prírody. Súťaže sa zúčastnilo aj družstvo ZŠ Valalíky a spomedzi 9 zúčastnených družstiev sa ukázalo v tom najlepšom svetle a zvíťazilo. Súťažiaci si zaslúžia veľkú pochvalu za vynikajúce reprezentovanie svojej ZŠ, ale aj obce Valalíky. No poklonu treba zložiť nielen samotným súťažiacim, ale aj učiteľom a odborníkom, ktorí venujú svoj voľný čas deťom pri hľadaní cestičky k životnému prostrediu, pretože práve dnes v pretechnizovanom svete plnom automobilov, počítačov a videorekordérov je treba hľadať záchranu svojho zdravia a cestu k návratu k prírode.

(sn)

3 histórie obce

František Mišenko - živá legenda našich obcí

Roky sa mňajú a nám ostávajú spomienky radostné i smutné. Toho roku ubehlo 16 rokov, čo spomedzi nás odišiel ten, ktorý stelesňoval kus histórie nielen našich, ale aj okolitých obcí: František Mišenko, riaditeľ cirkevnej školy, organista. Bol vzácnym človekom, kresťanom, bratom, priateľom, jednoducho Feri báčikom. Tak sme ho totiž všetci volali, lebo každému nám bol blízky, každého sa nás nejakým spôsobom milo dotkol, príjemne oslovil, obdaroval.

Narodil sa 4. októbra 1884 v Sabinove. Po ukončení štúdia na Učiteľskom ústave v Temešváru (vo vtedajšom Uhorsku) nastupuje ako učiteľ na cirkevnej škole a organista v Sokolanoch. Tam strávil tri roky. Potom na dvadsaťjeden rokov zakotví v Krásnej nad Hornádom a odtiaľ prichádza medzi nás, na Valalíky, kde prežije vyše pol storočia až do svojej smrti 26. júla 1979.

Jeho život sa dá zhrnúť do hesla sv. Benedikta: "Modli sa a pracuj!" On sa dvojnásobne modlil: spieval. Oslavoval Boha sólovými, ale najmä zborovými spevmi. Neúnavne nacvičoval či už doma alebo v Geči a v Bakši. Tu si postavil pomník nezabudnuteľného uznania. Jeho už niet, ale jeho piesne budú znieť ďalej v našich chrámoch.

Jeho práca sa nedá oceniť, pretože práca na detských dušiach, formovanie charakteru celého človeka je najnamáhavejšia, ale aj najzásluhnejšia. A túto prácu konal s láskou a svedomitostou jemu vlastnou, čoho dôkazom je, že na troch pôsobiskách vychoval celé generácie statočných ľudí.

Hádám s rovnakou ohotou sa podieľal na práci vo verejnom živote pre dobro ľudu a jeho kultúrne i hmotné povznesenie. Jeho pôsobnosť na roli dedičnej bola bez horizontu. Dovidel ďaleko. Jeho jemný inštinkt mu ukázal cestu a spôsob priblížiť sa k duši ľudu, vycítiť, čo náš ľud potreboval k spokojnejšiemu životu. Aby ho hospodársky povzniesol a oslobodil od zadlženosti, zakladal úverné družstvá, ktoré sám dlhé roky viedol, potravné družstvá, kde chudobný ľud mohol kupovať za lacnejší peniaz ako v iných obchodoch.

Dvíhal vzdelanosť ľudu a najmä mládeže vo vtedajších večerných a nedeľných školách. Všetpoval im lásku k prírode, učil ich pestovať stromy, štepiť. Sám zaštepil a rozdal azda aj stovky stromčekov. Divadelný krúžok a spevokol hovorí o jeho všestrannosti. Usporadúval poľnohospodárske, včelárske a ovocinárske besedy. Zachytil každú výchovnú oblasť dedinského života. Prítom bol skromný, nenáročný, láskavý. Vedel sa podeliť aj s jedným strapčekom hrozna. Nemal nepriateľov.

Pri postupnom zveľaďovaní obce nezabudol ani na ochranu majetku občanov pred požiarimi, ktoré príčasto pustošili. Založil hasičský zbor, ktorý viedol až do odchodu na odpočinok. Naša obec i jeho zásluhou mala prvú motorovú striekačku na okolí.

To bol František Mišenko, živá legenda našich obcí. Mal rád mariánske piesne. Nech mu je naša modlitba k Matke Božej skromnou odmenou!

*Ušli už roky, neprídu spiatky,
ni s lastovičkou nevrátia sa späť.
Ten kantor hral tu vyše päťdesiatky
prostím Ťa, Panna, keď ho už niet,
vyprosuj stále Božie zľutovanie,
už pre to jeho vytrvalé hranie.*

Elemír Nickel
duchovný správca fary

Na mimoriadnom zasadnutí zastupiteľstva obce Všetehsvätých, konanom dňa 4. júna 1933, bol František Mišenko jednohlasne menovaný kronikárom obce. Písal kroniku, v ktorej okrem iného spomína aj svojho predchodcu, pána Františka Kaifera. Úryvok tejto časti kroniky zverejňujeme v pôvodnom znení.

"František Kaifer správca - učiteľ - kantor všeobecne obľúbený zaslúži, aby sme v obecnej kronike jeho zvlášť spomenuli. Učinkoval tu za 35 rokov, keď ešte deti zo všetkých obcí, tzv. Valalíkov, navštevovali tu v stredisku jedinú rímsko katolícku ľudovú školu. Samozrejme že škola bola preplnená, od učiteľa vyžadovala sa veľká oheň - veď denne jako výkaz z tejto doby i vyše 180 žiakov sa tu vyučovalo, ktorí sa ani do lavíc pomestiť nemohli. Prítom bol i kántorom dosť veľkej farnosti, veď ešte i obec Čaňa tu prislúchala.

V posledných rokoch dostal úľavu tým, že v susedných obciach boli zriadené školy. Bol horlivým učiteľom - kántorom tejto obce, zaiste ideálne pracoval za blaho národa. V roku 1908 od založenie tunajšieho potravného družstva, napriek tomu, že bol príliš zamestnaný, celou obetavosťou pracoval za zdar potravného družstva. V roku 1927 išiel do trvalej výslužby, do ktorej ho každého všeobecné uznania sprevádzalo."

Posledný menoslov učiteľov - kántorov:

1. Andrej Belánsky 1840—1886
2. Ján Román 1886—1892
3. František Kaifer 1892—1927
4. František Mišenko od roku 1827

(sn)

NOVÝ KAMENNÝ KRÍŽ

Na našom Slovensku sú pri cestách, obciach a mestách postavené kríže. Sú rôznej veľkosti, z rôzneho materiálu a sú rôzneho tvaru. Za posledných 40 rokov sa však nové nestavali. Vo Valalíkoch to už neplatí. Páni Milan Tkáč a Ladislav Vinca podľa vlastného návrhu, na vlastné náklady a vlastnými rukami postavili v Buziciach kamenný kríž. Ulica "Pod Breščaky" tak získala pravidelne kvetmi ozdobenú dominantu.

(pt)

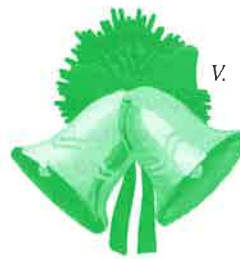

Ospravedlnenie

Novinársky škriatok zapracoval aj v našich novinách, keď v minulom čísle sme omylom neuviedli firmu MARKITEX medzi sponzormi V. Valalického jarmoku.

Touto cestou sa firme MARKITEX ospravedľujeme. Dúfame, že naše ospravedlnenie príjmu a budú s nami i naďalej spolupracovať pri organizovaní ďalších akcií tak ako doteraz.

organizátori
V. Valalického jarmoku

Spoločenská kronika obce

Noví OBČANIA

1. Flintošová Dominika Buzice 14
2. Eliášová Katarína Buzice 171
3. Gazdová Mária Buzice 181
4. Leško Samuel Buzice 220
5. Mochnacký Ján Buzice 224
6. Tarhanič Viktor Bernátovce 111
7. Leško Mária Bernátovce 114
8. Jakab Luboš Bernátovce 222
9. Výrostková Lenka Bernátovce 226
10. Kosztyuová Anna Všechnsvätých 36
11. Spišák Jaroslav Košťany 123

UZAVRELI MANŽELSTVO V IV. ŠTVRTĽ- ROKU 1995

1. Miroslav Hanzel — Jana Čigášová IV/137
2. Marek Majný — Zuzana Anderovská IV/84
3. Vladimír Juhász — Marcela Hudyová I/85
4. Jaroslav Matta — Anna Čigášová IV/138
5. Miloš Horváth II/155 — Tatiana Mirgová
6. Vladimír Gaži II/192 — Denisa Zubková III/154

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

1. Laszlóová Anna, 52 ročná, Bernátovce
2. Lukáč Mikuláš, 59 ročný, Všechnsvätých
3. Podracká Paulína, 63 ročná, Buzice
4. Buzoga Štefan, 74 ročný, Buzice
5. Ružičková Margita, 63 ročná, Buzice
6. Tkáčová Mária, 74 ročná, Bernátovce

ŠKOLA INFORMUJE

V škole máme za sebou I. štvrťrok školského roka 1995/96. Učitelia a žiaci hodnotili svoju prácu za I. štvrťrok. Zo 707 žiakov I. a II. stupňa boli žiaci, ktorí sú napomínaní za prospech, správanie, ba aj dochádzku do školy. Pevne veríme, že svoje výsledky v prospechu a správaní v I. polroku školského roka zlepšia. Rodičov by sme prosili, aby dohliadali na dochádzku žiaka, aby deti neostávali doma z príčin ako je nákup v meste, strázenie súrodencov, že dieťa nespalo a celý deň potom nepríde do školy a pod. Ospravedlniť neprítomnosť žiaka môže iba učiteľ, nie rodič. Rodičia môžu požiadať o ospravedlnenie, ale len vo veľmi vážnych prípadoch (úmrtie, svadba, vážna cesta...) ináč platí iba lekárske ospravedlnenie.

V živote školy sa odohrali aj príjemnejšie udalosti. Naplno je rozbehnutá krúžková činnosť. Na I. stupni pracuje 14 krúžkov a na II. stupni 15 krúžkov. Sú rôzneho zamerania od estetických (spev, tanec, recitácia), cez telovýchovné až po rozumové, ktorých je najviac.

Žiaci sa v nich pripravujú na svoje prvé súťaže, olympiády a iné vystúpenia. Prvá súťaž "Poznaj a chráň" 29.11.1995 sa konala práve vo Valalikoch. Zúčastnili sa jej aj naši žiaci, ktorých pripravovala p. učiteľka Jakubová.

Pani učiteľka Kuzmová a Martalusová zorganizovali zber papiera. Prví, ktorí nazbierali najviac, boli odmenení vecnými cenami. Trieda, ktorá nazbierala najviac papiera na I. a II. stupni bola odmenená tortou.

Finančné prostriedky za zber žiaci využívajú na odmeny a organizovanie žiackych podujatí.

Žiaci vo výtvarnej výchove pod vedením p. učiteľky Pronyaiovej pripravujú súťaž "O najkrajší Betlehem" a výzdobu k Vianociam.

Zapojili sa aj do súťaže "Stop drogám" kresbami a návrhmi plagátu.

Pani učiteľka Ondrušková, Bočová a Dulovičová pripravujú žiakov na súťaž "Matičná jeseň" vo vlastnej literárnej tvorbe a speve ľudovej piesne. Súťaž bude 16.12.1995 v Košiciach. Okrem toho žiaci pripravujú aj literárne pásmo, akadémiu pri príležitosti osláv Ludovíta Štúra - slovenského národovca a literáta.

Na ostatné súťaže a olympiády sa aktívne pripravujú pod vedením a za pomoci svojich učiteľov.

Rodičovská rada školy mala 2-krát svoje zasadnutie. Predsedníčkou rodičovskej rady je pani Viera Čigášová. Sú v nej zastúpení rodičia z každej triedy. Rodičovská rada má vypracovaný svoj štatút, rozpočet a program činnosti. Toho roku zorganizovala brigádu rodičov pri úprave areálu a bežeckej trate ZŠ.

19.11.1995 sa na podnet rodičovskej rady zúčastnili žiaci I. stupňa spolu so svojimi triednymi učiteľmi, pani zástupkyňou Čečkovou a niekoľkými rodičmi divadelného predstavenia "Snehulienka" v Štátnom divadle v Košiciach. Rodičovská rada prispela sumou 3.000 Sk z prostriedkov rodičovského združenia.

Sme veľmi radi, že je nám umožnené formou príspevku v obecných novinách informovať verejnosť a rodičov o činnosti a práci ZŠ.

Na záver mi dovoľte, pretože sa blížia najkrajšie sviatky v roku, zaželať rodičom a všetkým obyvateľom obce v mene svojom aj v mene učiteľského kolektívu a pracovníkov ZŠ pekné a šťastné Vianoce, plné lásky a porozumenia.

Mgr. B. Hawryluková
riaditeľka ZŠ

Čo by mali vedieť občania o verejnom osvetlení

Hneď na úvod je treba vedieť základné informácie o našom verejnom osvetlení. Celá obec Valalíky má spolu 288 svietidiel a asi 15 km vedenia. Celkovo 7 rozvážačov, z ktorých sú napájané všetky svietidlá. Ďalej treba vedieť, že cena jednej výbojky je priemerne 300 Sk a cena jedného svietidla je asi 2.500 Sk, teda dosť na to, aby sme ich chránili pred tými, ktorí po nich hádžu kameňmi. Ročne je na verejné osvetlenie v našej obci vynaložených spolu 250.000 Sk. Z toho vyplýva, že náklady na jedno svietidlo sú približne 870 Sk ročne.

Je však namieste otázka, prečo sú tak časté výpadky verejného osvetlenia. Možno si už niekto všimol, že vodiče vzdušného vedenia sú dosť blízko seba a pri severných vetroch to niekedy vyzerá ako dobrý ohňostroj, ktorý vyradí poistky verejného osvetlenia a nemožno ich vymeniť až po utíšení vetra. Viackrát sa však stáva, že pri silnom vetre sa vodiče doslova zapletú a vtedy verejné osvetlenie trvale svieti a to bez elektromerov aj cez deň až do nájdenia a odstránenia poruchy. A toto by mala byť aj výzva pre VSE, pretože tieto ich siete sú už konštrukčne nevyhovujúce. Pravdaže svietenie cez deň je nutné aj v prípade údržby a kontroly verejného osvetlenia.

Občania Valalík by však mali vedieť aj to, že verejné osvetlenie je aj úmyselne poškodzované, ako tomu bolo aj v októbri v časti Košťany, kedy bolo nefunkčné osvetlenie asi 2 týždne a toto bolo veľmi obtiažne, pretože najštv na vedení skrat si vyžiadalo viac času kým bol nájdený kus drôtu, ktorý túto poruchu spôsobil. Bol vyhodенý na stĺpe elektrického vedenia pri vlakovnej zastávke v Košťanoch. Občania tejto časti možno aj vedia, kto túto úmyselnú poruchu spôsobil, pretože bol týmto vážne poškodený aj rozvážač. (jk)

Rodáci Rodákom

Určite ste si všimli, že toto, v poradí už štvrté číslo obecných novín je tak trochu slávnostnejšie, veď Vianoce sú iba raz v roku a tento krásny kresťanský sviatok si to určite zaslúži. Samozrejme nielen v novinách a iných médiách je treba badať čosi slávnostnejšie a pompéznejšie, ale predovšetkým v bežnom živote, v medziľudských vzťahoch, či už v rodinách, na pracoviskách, medzi susedmi a priateľmi a pod. Ale aby sme predsa len pridali na výnimočnosti a zaujímavosti tohto čísla obecných novín, oslovili sme, v súvislosti so sviatkami pokoja, lásky a porozumenia, niektorých našich rodákov, ktorým talent, pracovné úsilie alebo presvedčenie umožnili budovať kariéru, rozdávať lásku a radosť alebo žať úspechy. Položili sme im niekoľko otázok a ako ich potrápili, príj. potešili, máte možnosť si prečítať.

Otázky zneli:

1. Kde teraz žijete, čo robíte?
2. Aký je Váš vzťah k rodnej obci, aké máte na ňu spomienky?
3. Ako sa Vám darí v rodine, v práci, aké máte plány do budúcnosti, čo pokladáte za svoj doteraz najväčší životný úspech?
4. Ako a kde budete tráviť vianočné sviatky?
5. Čo by ste chceli odkázať, resp. zaželať našim občanom v súvislosti s blížiacimi sa Vianocami?

1. Po ukončení školy (HF VŠMU) som začala pôsobiť ako štipendistka v SND a touto príležitosťou bol určený aj môj nasledujúci život. To znamenalo žiť a bývať v Bratislave.

Je to už niekoľko rokov, čo ma táto pracovná príležitosť donútila žiť práve tu, ale stále sa za bratislavčanku nepovažujem. Naopak, často zdôrazňujem svoj východoslovenský pôvod a veľakrát sa to nezaobíde bez štiplavých poznámok.

Od roku 1991 pôsobím na Novej scéne, kde som dostala ponuku účinkovať v operete Cigánsky barón, potom nasledovala Mária v Evanjeliu a Márii. Okrem spomínaných diel naštudovala som aj Radu v hre Cigáni idú do neba, Madame Pompadour, Saffi v Grófovi z Luxemburgu. V tomto období už "tuho bojujeme" s F. Lehárom a jeho Paganinim, kde stvárať postavu Anny Márie Elisy. Premiéra sa pripravuje na 21., 22. a 23. decembra 1995.

2. Môj vzťah k rodnej obci je bez akéhokoľvek nadsadzovania len ten najkladnejší. V prvom rade preto, že tam mám svojich najbližších. Každú možnosť a voľný čas využijem na to, aby som mohla byť s nimi. V druhom rade tiež preto, že detstvo je pre väčšinu z nás najkrajším obdobím, a to sa obyčajne viaže na rodnú obec.

3. O plánoch do budúcnosti nerada hovorím. Je to podmienené mnohými okolnosťami a obyčajne aj tak dopadne všetko inakšie, ako sme si naplánovali.

V umeleckom živote je pre mňa teraz najdôležitejšia už spomínaná chystaná premiéra Paganiniho, v réžii J. Bednáríka. Čas ukáže, či táto ťažká rola bude pre mňa tak úspešná, ako bola Michalela v Carmen, ktorú som naštudovala v Lipsku, alebo mne najmilšia postava Márie v Evanjeliu o Márii. Stvárnenie týchto postáv považujem za svoj najväčší umelecký zážitok i úspech.

4. Dúfam, že vianočné sviatky už budem tráviť v pohode doma, teda vo Valalikoch, hoci predvianočná premiéra ma ukráti o všetok čas pred nimi.

5. Rada by som všetkým Valaličanom zaželala to, čo si aj ja najviac cením v živote a to je zdravie a pokoj.

Mária Eliášová
Bratislava

1. V roku 1986 som bol vysvätený za katolíckeho kňaza. Krátko som pôsobil ako kaplán v Rožňave a po "nežnej revolúcii" sme si vymenili miesta pôsobiska s terajším dôt. pánom biskupom, Mgr. Eduardom Kojnokom. On prišiel z Gemerskej Polomy do Rožňavy za biskupa a ja z Rožňavy do Gemerskej Polomy za správcu farnosti. Škoda, že to nebolo opačne. Ale nič sa nestalo. Mám ešte len 34 rokov a teda život pred sebou. Ešte ma môže všeličo postihnúť. Ku mojej farnosti patria aj dve filiálne obce: Betliar a Nižná Slaná. Vďaka Bohu! Prvú otázku by som mal za sebou.

2. Môj vzťah k rodnému valalu - vlastne k Valalikom? Verný až do smrti! Rodný môj kraj, zo všetkých najkrajší... Veľká pravda je v tej piesni. Ešte šťastie, že osud "vystažovalca" obeť zdieľa so mnou moja mama a brat Míky, takže moja fara sú také, "mini" Valaliky. A keď k nám príde veľká návšteva: brat, švagriná, Katka a ostatní naši drahí, tak sa cítim celkom ako doma. Výborne si rozumieme. Hutoríme od rána do večera. Žiaľ, Polomčania nám nerozumejú, lebo oni rozprávajú po gemersky. Podobne ako na Madagaskare. Deň, keď navštívim Valaliky, je pre mňa sviatkom.

3. Svoju pastoračnú prácu mám veľmi rád. Denné sv. omše tu, v mieste, k tomu trikrát do týždňa v Betliari, vyučovanie náboženstva, spovedanie, sobáše, krsty, pohreby, príprava detí na prvé sv. prijímanie, príprava na veľké cirkevné sviatky, spevokol, opravy kostola a fary, atď., atď... I napriek tomu, že v tomto okolí prevláda náboženstvo evanjelické, žatva je veľká. A pre mňa o to ťažšia (miešané manželstvá a rodiny). Z uvedeného sa odvíjajú aj moje plány do budúcnosti. Pýtate sa na môj najväčší doterajší životný úspech. Dosiahol som ho. Dostalo sa mi milosti stať sa katolíckym kňazom, t.j. sluhom Božím a sluhom veriacich. Verím, že nesklamem na tomto poli ani Boha, ani vlasť, ani veriacich.

4. Každý rok sa veľmi teším na vianočné sviatky. Je to súčasne duchovná obnova mojich veriacich. Úprimná a radostná. Budem ich sláviť spolu s nimi. Tu, pri oltári v Gemerskej Polome a v Betliari.

5. Mojim spoluobčanom vo Valalikoch pri príležitosti Vianoc želim, aby si našli veľa času na dobrú prípravu na oslavu narodenia nášho Spasiteľa. Aby nelutovali venovať v tichosti kostola alebo v tichosti vlastnej izby čas na osobný rozhovor s Pánom Ježišom. Je veľmi potrebný. O takom rozhovore píše rehoľná sestra bl. Faustína: "O čom hovorím s Tebou, Ježišu, to je naše tajomstvo, o ktorom nikto nebude vedieť". Ďalej želim, aby sa Vianoce nestali pre nás povrchnou okázalostou, ale vzácnym svätým časom. Sú len raz do roka! Prežime ich v čistote, radosť a pokoji. A mládeži želim aj veľa snehu!

Vpd. Peter Sepeši
rtn. kat. farský úrad
Gemerská Poloma

Tichá noc...

Tichá noc, svätá noc! Keľko spí, keľko saí,
sám len svätý boie dôverný pár, sbrúxi dieťaľko, nebeský dar.
Sladký jest' keľko spí, saí, nebeský keľko spí, saí.

Rodáci Rodákom

1. Od skončenia VŠMU (rok 1976) žijem a pracujem v Martine v Divadle SNP.

2. Ak prirátam k môjmu pôsobeniu v Martine aj vysokoškolské štúdium v Bratislave, tak som z Valalíkov preč už 23 rokov. V živote človeka je to dosť dlhá doba, avšak spomienky a sporadické návštevy Valalíkov tento časový horizont vedia úplne vymazať. Aj keď teraz žijem v krásnom prostredí "Turčianskej záhradky" medzi pohoriami Veľkej a Malej Fatry, aj napriek "podpichovačkám" môjho syna, že vo Valalíkoch slnko vychádza spoza kukurice, dávam za pravdu textu piesne "Rodný môj kraj, zo všetkých najkrajší". Rodný kraj, to nie je len dom, dvor, záhrada, polia, lúky, atď., kde sa človek narodil a istý čas žil, rodný kraj - to sú predovšetkým ľudia, s ktorými sme žili - mama, otec, súrodenci, starí rodičia, príbuzní, kamaráti, susedia, učiteľia... Či sa dá zabudnúť na detské letné, bezstarostné "čavargovanie" s kamarátmi, len tak naboso v

rabovali zo špajze. Či sa dá zabudnúť na roky strávené v ZDŠ-ke, na miništrovanie, na ochotnícke divadlo atď. Súhrn takýchto krásnych spomienok na ľudí, na spolužitie s nimi vytvára silné puto k rodným Valalíkum.

3. Moja manželka je výtvarníčka, pracuje v Turčianskej galérii, syn Ferko je v prvom ročníku na gymnáziu. Keď mám hovoriť o rodine, vždy si spomeniem na jeden výrok nášho pána farára, ktorý povedal, že nielen kňazi, ale aj herci a lekári by sa nemali ženiť, pretože sú tak vyťažení v práci, že na rodinu im zostáva veľmi málo času. Aj keď s týmto názorom vôbec nesúhlasím, čosi pravdy na tom bude. Stáva sa mi často, že aj celý mesiac som zaneprázdnený, a to aj cez víkendy a o nejakom idylickom stretávaní sa rodinky každý deň po škole, po práci nemôže byť ani reči. V divadle pripravujeme ďalšiu premiéru tejto sezóny, známy biblický príbeh "Komédia o bohatci a Lazarovi". Plány do budúcnosti si robiť nemôžem, tie za mňa robia režiséri. A najväčší životný úspech? Divadlo je kolektívna robota a martinské divadlo, aj vďaka mne, (odpustite mi moju neskromnosť), dosiahlo vynikajúce úspechy na rôznych prehliadkach, aj medzinárodných (Moskva, Beľhrad, Praha, Toruň, Edinburg).

4. Doma s rodinou, v spoločnosti manželkinej mamy, starej mamy a brata z Bratislavy s rodinou. Spolu osem ľudí.

5. Pokoj, pokoj, pokoj..., lásku a šťastie. Keďže s Vami, milí Valaličania, asi nebudem na prelome starého a nového roku, dovoľte mi zavinišovať Vám:
— deťom - bezstarostné hravé detstvo
— školákum - dobrých a múdrych učiteľov
— dospelým - veľa milých a príjemných prekvapení
— obecnému úradu - veľký balík peňazí na valalický vodovod, kanalizáciu a dom smútku.

František Výrostko
Martin

V tomto roku už po piatykrát zaznela sálou kultúrneho domu na záver vianočného koncertu. Stalo sa už tradíciou, že pedagógovia Základnej umeleckej školy vo Valalíkoch v období radostného očakávania vianočných sviatkov pripravujú pre rodičov svojich žiakov a občanov obce Valalíky vianočný koncert spojený s vianočnou výstavou výtvarných prác. Toto podujatie je v povedomí mnohých rodičov našich žiakov a teší sa priazni širokej verejnosti obce Valalíky i okolitých obcí.

Program vianočného koncertu je bohatý a pestrý, pretože sa na ňom podieľajú všetky štyri odbory, ktoré na škole fungujú: hudobný, výtvarný, tanečný, literárno-dramatický.

Hudbou, štetcom, pohybom a slovom stmeleními v jeden celok si všetci pripomíname bohatý a pravdivý odkaz Vianoc.

Skôr, než vy kročíme do Nového roka, prajeme všetkým čitateľom a priaznivcom školy príjemné prežitie vianočných sviatkov, zdravie, šťastie, pokoj, pohodu a elán do ďalších úloh, ktoré Vás v blízkej budúcnosti čakajú.

Za kolektív učiteľov
ZÚŠ vo Valalíkoch
riaditeľka Darina Gazsiová

Vydarená premiéra FS ABOVČAN

V nedeľu, 26. novembra pred zaplneným hľadiskom v sále kultúrneho domu vo Valalíkoch sa na svojom galakonzerte oficiálne uviedol náš Folklórny súbor ABOVČAN. Zaplnené hľadisko, vynikajúce výkony účinkujúcich, skvelá atmosféra a výborné zorganizovanie predstavenia. Takto možno stručne charakterizovať túto malú folklórnu slávnosť. Ku zdarnému priebehu nemalou mierou prispeli aj hostia programu, a to predovšetkým Ľudová hudba folklórneho súboru Žiara z Košíc-Šaca, ale aj Detský folklórny súbor Čarnička z Košíc a ďalší.

Za rok svojej existencie podal FS ABOVČAN výborný výkon a diváci, ktorí prišli, určite neľutovali. Verím, že sa zhodneme v názore, že práve takáto forma záujmovej činnosti tu už dávno chýbala. Zaželajme preto súboru Abovčan ešte veľa takýchto úspešných predstavení a aby sa im darilo pri reprezentovaní seba a takisto obce Valalíky. (th)

červených "gačkoch", či na jesenné opekanie zemiakov a kukurice pri pasení kráv, či na zimné vybláznenie sa do úplného vyčerpania na "Švarcanine, Čorgove alebo na Tove", aby sme po večeri doslova vylízali tanier a v modlitbe pred spaním prosili Ježiška, aby nám nezabudol pod stromček doniesť nové korčule, alebo aspoň tie od bratranca z Gyňova, z ktorých už vyrástol, a v noci potom tajne

PRÁVNE RADY A INFORMÁCIE

TENTORAZ PRE PODNIKATEĽOV

Tých podnikateľov, ktorí prevádzkujú ubytovacie, resp. pohostinské zariadenia, upozorňujeme, že dňom 26. júna 1995 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 125/1995 Z.z., ktorou sa upravuje kategorizácia pohostinských prevádzkárni a klasifikačné znaky na ich zaraďovanie do skupín a kategorizácia ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zaraďovanie do tried.

V zmysle § 4 tejto vyhlášky podnikatelia, ktorí pohostinské a ubytovacie prevádzkárne zaradili a označili pred účinnosťou vyhl. č. 125/195 Z.z., musia tieto prevádzkárne označiť podľa vyššie uvedenej vyhlášky v lehote do 26.12.1995. Prevádzárne zriadené po 26.12.1995 majú označením a zaradením zodpovedať požiadavkám novej vyhlášky.

Pred zahájením činnosti v akékoľvek prevádzke (maloobchod, dielne, výrobné prevádzky, pojazdné predajne a pod.) je potrebné zo strany podnikateľov požiadať o stanovisko príslušného obvodného štátneho hygienika.

Poradensko-konzultačnú činnosť v tejto oblasti poskytuje Štátny zdravotný ústav Košice-vidiek, Národná trieda 68, Košice, každú stredu od 8.00 do 12.00 hodiny.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov fyzické a právnické osoby majú k začiatku podnikateľskej činnosti vyžiadať si stanovisko príslušného obecného úradu.

*Eva Ďuricová
vedúca živnostenského
oddelenia ObÚ Čaňa*

OZNAMY obecného podniku VEPOS

Obecný podnik VEPOS verejno-prospešné služby Valaliky so sídlom v bývalej Drobnej prevádzkárni Valaliky III Vám oznamuje, že okrem vývozu tuhého domového odpadu poskytuje aj dopravné výkony na prepravu rôzneho materiálu nákladným motorovým vozidlom AVIA 30. Jedná sa o vozidlo valník t.j. s pevnou ložnou plochou. Sadzba za výkony uvedeného je v zmysle TR 4, ku ktorej pripočítavame 30 % prirážku t.j. za 1 km účtujeme v priemere 11 Sk a 14 Sk za 15 min. použitia. Veríme, že s našimi službami budete spokojní a tešíme sa na Vaše objednávky v pracovných dňoch od 7.30 - 15.30 hod.

*Jolana Maťašová
vedúca VEPOS*

Správa, ktorá nepoteší

Na základe návrhu vlády, NR SR schválila novelu zákona č. 317/1991 Z.z. o dani z nehnuteľnosti. Touto novelou sa s účinnosťou od 1.1.1996 zvyšujú sadzby dane z pozemkov a zo stavieb. Ide o pomerne výrazné zvýšenie, týkajúce sa obyvateľov i podnikateľských subjektov. Daňovníci budú povinní podľa tohto zákona, na rozdiel od predchádzajúcich rokov, podať si nové daňové priznania už do konca januára 1996, a to na obecnom úrade. Sadzby týchto daní vyhlási obecné zastupiteľstvo všeobecne záväzným nariadením obce.

(th)

Vianoce očami detí

Ako vidia najkrajší sviatok v roku žiaci ZŠ a ako ho prežívajú príp. ako by ho cheli prežívať, môžete si prečítať v týchto ukážkach z ich vlastnej tvorby.

Vianoce

Hurá, hurá, Vianoce,
čí sa v izbe ligoce?
Stojí stromček na stojane,
pri stromčeku nové sane,
jasličky a balíčky,
nevyjdeme z izbičky.
V očiach sa radosť ligoce,
"Vítajte, milé Vianoce!"

Katarína Hudytová, V. A trieda

Najväčší deň

Už sa blíži ten čas krásny,
keď sme bližší, plný lásky.

Už sa blížia Vianoce
a v nás túžob tisíce.

Stávame sa lepšími,
aby darčeky boli našimi.

December sa priblížil,
aj kalendárik sa vyprázdnil.

Zajtra je deň najkrajší,
tešia sa i najväčší.

Ráno vstanú prekvapení,
sniežiku je až po steny.

Celý deň nám rozvoniava,
kedy sa to zvečerieva?

Po večeri šťastná chvíľa,
Ježiško už chodiť začína.

Každý má úsmev na tvári,
aj veľká hviezda už žiari.

Miriám Eliašková, VIII. B trieda

Vianoce

Keď prídu Vianoce, deti sa
veselia,
darčeky a prekvapenia
s chuťou si rozbalia.
Vianoce má každý rád,
preto sa teš aj ty, kamarát.

Vianoce sú sviatky lásky
a pokoja,
všetky rany v srdci cez ne
sa zahoja.
Naše básne a koledy tiahnu
sa k výšinám
Vianoce, sviatky tie ja rada
mám.

Erika Sanislová, VIII. A trieda

NA SILVESTROVSKÚ NÔTU

Zlodej v noci zastaví okoloidúceho chodca,
namieri naň revolver a zreve:
- Všetky peniaze a tridsať percent navyč
na dane.

*

Pán prišiel neskoro na koncert. Uvádzačka
ho upozorňuje:
- Psst! Vstúpne, ale potichu!
- Prečo? Už všetci spia?

*

- Pán doktor, môžem sa ešte uzdraviť?
- Nie, prečo sa pýtate?

*

Rozprávajú sa dvaja priatelia:
- Vieš o tom, že som sa musel rozviesť
kvôli jednému očnému lekárovi?
- Nehovor, a čo, chodil Ti za ženou?
- Nie, predpísal mi silnejšie okuliare.

*

Malý Paľko sa rozzúrený vráti domov zo
školy, otvorí tašku a hodí svoj slohový zošit
na stôl:

- Otec, máš tu blbosť napísať ešte raz a
zajtra máš byť jednu hodinu po škole.

*

Príde pani k advokátovi:
- Chcela by som sa dať rozviesť, ale
diskrétno!
- Ako to myslíte?
- Tak, aby sa to môj manžel nedozvedel!

*

Dvaja chlapci sa chvália:
- Môj otecko vystaval najväčší panelák!
- To nič nie je! Počul si niekedy o mŕtvom
mori?
- Pravdaže!
- No vidíš, zabil ho môj otecko!

*

Na vojenčine sa hlási do kuchyne istý
nováčik. Náčelník kuchyne sa ho pýta:
- Vojak, už ste niekedy varili?
- Áno, pán kapitán.
- A vo veľkých kotloch?
- Áno, pán kapitán.
- A čo dobrého ste varili?
- Asfalt, pán kapitán...

*

Policajt hovorí vodičovi:
- Hovorím Vám už po štvrtý krát, že z
toho auta Vám tečie voda!
- A ja Vám už po štvrtý krát hovorím, že
je to polievacie auto!

*

Proti prúdu staroslávnej Volgy pláva drevený
člnok. Ivaňuška v ňom leží, kvas popíja,
hachorku hulí, Nataša vesluje. Vtom sa z
pravého brehu ozve Vaska:
- Hej braček Ivaňuška, postoj že. Priraz k
brehu. Posedíme, pofajčme, vodky
popijeme...
- Nemôžem bratku, veziem ženu do
pôrodnice...

*

Prišiel Japonec na salaš a hovorí bačovi:
- Nože bača, pristúp bližšie, voľačo Ti
ukážem. Bača pristúpil bližšie, chytili sa
a po pol minúte už ležal na zemi. Po pol
roku v nemocnici vrátil sa bača na salaš a
pýta sa Japonca:
- Hej, Japonec, čo to bolo?
- Džudo, bača.
Po chvíli Japonec opäť hovorí bačovi:
- Nože bača, pristúp bližšie, voľačo Ti
ukážem. Bača pristúpi bližšie, chytili sa a
po pol minúte už ležal na zemo. Po pol
roku v nemocnici vrátil sa bača na salaš a
pýta sa Japonca:
- Hej, Japonec, čo to bolo?
- Karate, bača.

Po chvíli bača hovorí Japoncovi:
- Hej Japonec, pristúp bližšie, voľačo Ti
ukážem.
Japonec pristúpil bližšie a neprešlo ani pol
minúty a Japonec už ležal na zemi.
Po pol roku v nemocnici vrátil sa Japonec
na salaš a pýta sa baču:
- Hej, bača, čo to bolo?
- Kluka z motora.

ŤAŽKÁ FUTBALOVÁ JESEŇ

(Po zranení kľúčového strelca sme ani jeden zápas nevyhrali)

Blíži sa záver roka a s ním bezprostredne aj účtovanie, bilancovanie, hodnotenie. Nie je tomu inak ani v našom futbalovom klube. Ciele sme mali vysoké. Dosiahli sme ich, urobili sme preto všetko, alebo mohlo to byť aj viac? Porozmýšľajme!

Jarná časť sa pre nás skončila úspešne. Prvých šesť kôl jesennej časti sme už zhodnotili a o výsledkoch sme Vás informovali v predchádzajúcom čísle Obecných novín. V siedmom kole zápas so Sp. St. Vsou sme poslednýkrát vyhrali (2:0). Práve v tomto zápase sa zranil náš útočník R. Borták. A prišla pohroma. Ostatní útočníci akoby mali zviazané nohy. V siedmich zápasoch sme dokázali vsietiť do súperovej brány iba 5x!

Bilancia: domáce zápasy: Moldava 1:2, Prakovce 0:0, Turňa 0:3. Na súperovom ihrisku: v Kežmarku 4:2_ Sp. Štvrtok 1:0. V Poprade pre inzultáciu rozhodcu domácimi fanúšikmi za stavu 1:1 disciplinárna komisia zmenila výsledok v náš prospech na kontumačné 3:0. Môžeme však smelo povedať, že vo väčšine prípadov mali naši hráči viac z hry, ale nedokázali svoju snahu zúročiť.

Mužstvo prezimuje na 11. mieste v tabuľke. Veríme, že jarná časť im prinesie viac radosti z hry. Naším zraneným R. Bortákovi a M. Bačovi prajeme skoré uzdravenie.

Dorastenci mali viacero športového šťastia. Svedčia o tom aj ich výsledky a celkové umiestnenie po jesennej časti v tabuľke. Skončili na peknom 9. mieste medzi 16-timi účastníkmi.

Žiaci sa borili s viacerými problémami a so striedavými úspechmi skončili na ... mieste.

Všetkým naším futbalistom - mužom, chlapcom i žiakom želáme veľa športových úspechov, viac športového šťastia a dufame spolu s nimi, že poctivým prístupom v príprave sa zlepšia ich výkony a s nimi aj výsledky ďalších zápolení.

Fanúškovia si určite všimli nové striedačky, ktoré pre hráčov svojpomocne vybuodoval

futbalový výbor s priaznivcami a milovníkmi koženej lopty.

Touto cetou chceme úprimne poďakovať všetkým tým, ktorí akoukoľvek formou prispeli a pomohli prekonať finančné i materiálové ťažkosti. Obraciame sa však s prosbou ku všetkým podnikateľom, ktorým rozvoj športu v našej obci nie je ľahostajný, aby ho aj v budúcom roku podporili. Športové kluby už niekoľko rokov nedostávajú z ústredia žiadne fin. prostriedky, a tak jediným zdrojom ich príjmov sú sponzorské príspevky a podpora obecného úradu. Veríme, že nás podporia i tí, ktorí doteraz váhali, ale osud športovcov im nie je ľahostajný.

Štefan Kacvinsky
člen výboru FK

TABUĽKA 4. FUTBALOVEJ LIGY MUŽI

1. Krásna	13	9	1	3	29:16	28
2. Turňa	13	8	1	4	28:12	25
3. Prakovce	13	7	3	3	25:12	24
4. Moldava	13	7	3	3	30:18	24
5. Lubeník	13	6	2	5	15:13	20
6. Sp. Stará Ves	13	5	3	5	15:22	18
7. Sp. Štvrtok	13	5	2	6	14:21	17
8. Spoje	13	4	3	6	20:24	15
9. Sp. Podradie	13	4	3	5	10:18	15
10. Kežmarok	13	3	5	5	21:23	14
11. Valalíky	13	4	2	1	18:21	14
12. St. Lubovňa	13	4	2	4	14:19	14
13. Sp. Vluchy	13	3	3	7	16:29	12
14. Poprad	13	2	4	5	14:19	10

DORASTENCI

1. Spoje	15	12	1	2	42:11	37
2. Solivar	15	10	1	4	30:18	31
3. Sabinov	15	9	1	5	26:16	28
4. Svidník	15	9	1	5	29:19	28
5. Krompachy	15	8	3	4	34:17	27
6. Giraltovce	15	7	4	4	36:19	25
7. St. Lubovňa	15	7	4	4	29:24	25
8. N. Šebestová	15	7	2	6	35:21	23
9. Valalíky	15	7	1	7	26:20	22
10. V. Šariš	15	6	3	6	33:35	21
11. Kežmarok	15	6	1	8	21:25	19
12. Prakovce	15	5	2	8	23:27	17
13. Lubeník	15	4	3	7	11:26	15
14. V. Kapušany	15	3	1	11	16:36	10
15. Krásna n/H.	15	2	2	11	15:45	8
16. Moldava n/B.	15	2	0	12	16:53	6

KTO ZÍSKA 1.000 SK ZA VÍTAZNÝ NÁVRH?

Naša obec má okolo 3.400 obyvateľov a takmer 15 km miestnych komunikácií. Už nielen pre cudzcích, ale často aj pre našich občanov je ťažké podľa súčasného číslovania nájsť adresáta.

Po prejednaní v obecnom zastupiteľstve, starosta obce, v súlade so svojim volebným programom navrhol za účelom lepšej orientácie pristúpiť k pomenovaniu a následnému označeniu ulíc. Ako ich pomenovať?

Rozhodli sme sa, že sa spoľahneme na fantáziu Vás, občanov. Týmto Vás prosíme o Vaše návrhy na pomenovanie ulíc v obci. Mapu dediny s vyznačenými ulicami dostane na obecnom úrade každý, kto sa chce súťaže zúčastniť. Vaše návrhy vyhodnotia poslanci a víťaz súťaže bude odmenený čiastkou 1.000 Sk. (pt)

Požehnané vianočné sviatky
a úspešný nový rok 1996
všetkým občanom obce
želá starosta obce,
poslanci a pracovníci
obecného úradu.

VALALIČAN - obecné noviny.

Vychádzajú štvrtročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 - Dr.Čid.

Vydáva Obecný úrad Valalíky.

Grafická úprava a sadzba: VALÉNTINA DTP Studio, Čermelská 3, Košice

Tlač: EMILENA Tlačiareň, Čermelská 3, Košice.

Náklad: 800 ks